

Għal analiżi komprensiva tal-Proża

IL-ĠENERU: L-istil. Dan jista' jkun deskrittiv, narrattiv, soċjali, umoristiku, ironiku, tal-biża' jew fantastiku, fost ħafna oħraejn. Jista' wkoll ikun taħlita ta' żewġ elementi jew aktar.

IR-RAKKONT hu damma ta' ġrajiet irakkontati f'rumanz jew novella jew silta minn xi kitba itwal.

IN-NISĞA/IL-PLOTT: Ir-relazzjoni bejn avveniment u ieħor. Il-mod li bih avveniment jinrabat ma' ieħor fir-rakkont.

IL-QOFOL – il-klajmaks huwa punt fejn jintlaħhaq il-qofol tar-rakkont.

L-ANTIKLAJMAKS – meta r-rakkont jasal fi tmiemu mingħajr ma jilħaq il-qofol tiegħu.

IS-SUSPANS – l-eċitament maħluq minn nuqqas ta' ċertezza matul ir-rakkont.

Kif Jinbena Karattru?

- **mid-diskors:** dak li jgħid u dak li jaħseb il-karattru.
- **mill-azzjonijiet:** dak li jwettaq.
- **mill-kwalitajiet fiziċċi / tal-karattru:** fattizzi, abitudnijiet eċċċ.
- **mill-ambjent** ta' madwaru.

Tipi ta' karattri:

- **il-protagonist:** il-karattru prinċipali.
- **I-antagonist:** l-avversarju tal-protagonist.
- **I-eroj:** karattru estrovers, qalbieni, attiv, li jirba ħ is-simpatija tal-qarrej.
- **I-antieroj:** l-oppost ta' eroj, mimli dubji, negattiv.
L-eroj/antieroj jistgħu jkunu protagonisti jew le.
- **karattri sekondarji:** li għandhom sehem sekondarju fil-ġraja.
- **karattri terzjarji:** karattri li jiffurmaw parti mill-isfond, aktar milli mill-ġraja.
- **karattru tond:** li jiżviluppa matul il-ġraja.
- **karattru catt:** li jibqa' ma jiżviluppax matul il-ġraja.
- **karattru tip/tipiku:** il-kappillan, l-omm, tal-ħobż eċċċ.

Il-Perspettiva

Il-perspettiva li minnha qed tiġi rrakkontata l-ġrajja. Din importanti ħafna. Tista' tkun il-perspettiva tal-awtur jew ta' wieħed mill-karattri. Wieħed irid jara f'liema persuna qed tiġi rrakkontata l-ġrajja.

It-Ton

- Sarkastiku, ironiku – iniggeż.
- Umoristiku – idaħħaq.
- Nostalġiku – jixxennaq għall-passat.
- Sentimentali – jagħfas fuq l-emozzzjonijiet.
- Didattiku – jagħti tagħlima.
- Kalm / nervuž.
- Imnikket / ferrieħi.

Il-Lingwaġġ

L-għażla tal-kliem tal-awtur ukoll tista' tiġi analizzata.

- il-kliem hu komuni jew poetiku?
- sempliċi jew formal?
- modern jew arkajku?
- insibu xi figuri tad-diskors, bħall-metaphora?

Ir-Ritmu

- mgħaġġel, kalm, monotonu, mexxej...
- ir-ritmu jaffettwa l-burdata u t-ton.
- it-tul tas-sentenzi jaffettwa r-ritmu: sentenzi qosra jwasslu għal ritmu mgħaġġel.

